

Szerkesztőség
Arad, Acsev-palota.
Kiadóhivatal
Jul. Regele Ferdinand 422
(József főherceg-ut.)
(Aradi Nyomda Vállalat)
Függőnycím: Közlöny, Arad
Telefonszám:
Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. *

ELOFIZETES

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Égész évre 720 Lej
Fél évre 360 Lej
Negyed évre 180 Lej
Havonta 60 Lej

Hirdetések díjazás szerint.
Megjelenik naponta reggel.

Egyen szám ára 4 lej, vasárnap
5 lej. Bucurestiben 50 banival
több.

Egy kis belátást!

Tisztelettel kérünk egy kis belátást a magas pénzügyi kormánytól, mert ugyannyira szorítja már a hurok torkunkat, hogy alig jutunk egy kis lélegzethez. Szeretnők, ha valahogy belátnák azt, ott a maga illetékes helyen, hogy ma mégis csak 1924-et írunk és nem 1922-öt. Ezelőtt két évvel még boldog konjunktúra ragyogó napja aranyozta be mindennapi életünket. Akkor a lej is magasabban állt Zürichben, az emberek vállalkoztak, alapítottak, üzleteket nyitottak, százezreket foglalkoztattak és nagy hittel bíztak a jövőben. Ez bizony nagyon szép világ volt akkoriban. Mi sem volt természetesebb, minthogy jött az állam és azt mondja: — én is ki akarom venni a részemet a konjunktúrából, ennél fogva felelelem a jövődelmi adót, a kereseti adót, emelem a behozatali vámot és kiviteli illetéket, ezenkívül emelem a vasutat, postát, bélyegilletékeket és behozok egész csomó új illetéket, tarifát és más egyebet. Az állam melé jött még a város is, ez is emelt, ez is megállapított a maga részére új jövedelmi forrásokat és segített nehezebbé tenni a terhet az adózók gyöngé vállain.

Közben azonban lassankint megváltozott a helyzet. A jó konjunktúra idők elmúltak, ránczköszöntött a szomorú 1923. és a még szomorubb 1924. Zürich is megtréfált bennünket egy párszor és egyszerre arra ébredtünk, hogy a gépek megállottak, a műhelyek elcsendesedtek, az üzletek is remeteleképpé változtak át, a polgárok, tisztviselők és munkások keresete a létminimum alá süllyedt, az export csökkent, az import a minimumra redukálódott, egyszóval az a hatalmas, szimiltig feltelmedence, amelyből az állam és a város 1922-ben meríteni akart, majdnem kiszáradt. Ennek ellenére azonban az állam és a város továbbra is itt áll a hátunk mögött a nagy merőkanállal és az 1922-ös ütemben meríteni szeretne, azt az adót és terhet igyekszik behajtani, amit a két évvel ezelőtti boldogabb és konjunkturás világban állapított meg és amelyet egy nagy szerű és nagyszerű teljesítményeire kontemplált.

Most már elérkezettnek láttuk azt az időt, hogy követelni merhesük az általános revíziót. Az államnak és a városnak is igazodni kell valahogy a mostani mostoha viszonyokhoz és figyelembe kell vennie a vigasztalan közgazdasági helyzetet. Amíg a pénz vígan futotta meg a maga cirkulációs útját, és a jó lehetőség fokozta a jövedelmeket, talán indokolt volt az állam nagyotakarása. De ma, amikor olyannyira megváltozott a helyzet, az államnak is alkalmazkodnia kellene ehhez és ennek egyetlen útja a kimélet, a belátás.

A kínai háború.

Irta: LLOYD-GEORGE The Right. Hon., O. M., M. P. Nagy-Britannia volt miniszterelnöke.

A nagy világegés hat évvel ezelőtt végigégett, de minelőtté újra megszinesíthette volna a kiserkedő zöld szín a megfeketedett romok teljességét, erdei tüzek gyulladtak ki három kontinensen és a szemhatár vörösleni kezd a lángoktól. Kínában, Marokkóban és Georgiában vad harc folyik. A nagy háborúhoz mérten apró cselepték azok a viaskodások. Az egy sommi csatában több ember esett el, mint amennyi ezekben a háborúkban összevéve részt vesz. De a ma harcban álló seregek számára így is vannak akkorák, mint azok, amelyek a harmincéves háborúban kiüzdöttek, felszerelésre még túl is tesznek rajtuk.

És más okoknál fogva sem szabad olyan szemmel nézni őket, mintha számot se tennének.

Kicsiny seregek verekedése hagyta a történelemben a legmélyebb nyomokat.

És a most folyó háborúk nem egy súlyos jelentőségű elindulások kezdetét jelenthetik. Vessük tekintetünket Kínára. Rengeteg és kiszámíthatatlan birodalom az. Lehetőségei kiszámíthatatlanok. — Óriási területén kétszer annyi ember él, mint Amerika egész szárazföldjén — Észak-, Közép- és Dél-Amerikában együttvéve. Munkásabb, szerényebb, értelmesebb, bátrabb és becsületesebb emberfajta nincsen nála ezen a földgolyón. Egyben engedelmes, hoszszantartó és félelmetlen nép — arravaló vezető kezében félelmetes kombinációja a kiváló tulajdonságoknak. Sokat szenvedett ez a nép idegen hatalmasságoktól, mert

szerencsétlenségére a civilizációnak arra a magaslátára jutott fel, melyen az ember nem hajlandó mérséklással intézi el vitás kérdéseit; eljutott oda, minek előtte az emberiség másik része nemzetközi vitás ügyekben a józanság legalacsonyabb magaslátára is felkapaszkodott volna.

Miközben Nyugat nemzetei a Béke Üdvöztetőjét, akit imádásukkal megcsufoltak, újra meg újra kelesztre feszítették. Kína lelke meg hajolt nagy profétájának békét hirdető tanításai előtt. Így lett Kína könnyű prédájává egyéb országok fortélyos barbárságának.

Most azután akkora gyorsasággal siet le Kína népe veszedelmes magasságából, amilyenhez ez az oly békés emberfajta hozzá nem szokotta a világot. Évezredkebe télt, mire eljutott a bölcsesség derűjéhez, amely mint sajátos népet különbözteti meg a világ

nemzeteitől. Nem ilyen sok idejébe került lebecsátkozni a „felsőbbrendű” emberfajta szintjére, kiknek legfelsőbb ítélőszékén a Halál elnököl és kik vitás ügyeket nem a józan ésszel vitatják meg, hanem a géppuska halátszórá kattogásával. Kína most miriádszám idomítja és fegyverzi fel békés lakosait, hogy viszálykodó tartományainak módjában legyen vitás ügyeket ellenfeleiknek a legtudományosabb módszerek szerint való leölésével elintéznők.

A vitás kérdések, melyek a vitás elintézést szükségessé teszik, nem éppen a harcoló nép ügyei, hanem pusztán egyes személyeknek és tartományoknak egymással való versengése s néhány vezetőember és tábornok ambícióinak összejöttökése.

Kína valóban a modernizálódás felé halad. Nemcsak azon van, hogy a Nyugattól megtanulja a huszadik század tanításait, hanem azon is, hogy elfelejtse azt, amire Kelet husz évszázadon át tanította.

Micsoda háborús anyag válik belőle? A civilizáció sorsa függ a választól, amely erre a kérdésre megadódik. A kínai értelmes, munkás és bátor — s négyszázmillió főt számlál és ez értékes emberfajta. Milyen mókás jelenségek voltak s milyen mókás jelenségek még ma is minden köznapian humoros érzékű ember számára! A legmulatságosabb bennök, hogy teljességgel képtelenek felérni észszel, hogy nemzetek közötti vitás ügyek elintézésére az egyetlen mód: hogy öljenek, vagy hogy megölésük magukat.

Hogy mekkora mértékű a háborús mozgósításuk?

A lenéző mosoly, amelyet most keltenek, egy szép napon a rémület tintorává változik majd, mert a kínaiak „megtérése” gyorsan megy végbe.

Kínában ez idő szerint legalább négy hadsereg néz egymással farkasszemet. Teljes félmillió ember áll hadilában. Felszerelésük lehet, hogy mögötte marad a nagyháborúvégi európai átlagnak, de így is végtelenül felettevaló mind annak, amit Kína hadseregfelszerelés dolgában valaha is látott. Napoleon igen elégedett lett volna azzal a fegyverzettel, mellyel Csang-Czo-liu, a mandzuriai fővezér hadseregét felszerelte. Van tüzérsege, vannak géppuskái, repülőgépek, sőt hire jár, hogy mérges gáza is van. Beadványa valóban fel van szerelve minden érv-

vel, ami csak ügye győzelmének kieroszakolására alkalmas.

Honnan kerültek a fegyverei? Azok az országok, melyek misszionáriusokat szoktak küldeni, természetesen ágyukról is gondoskodtak. A bibliák és a bombák ugyanazon leleményes és alkalmazkodó nemzetektől kerültek.

Kína a közelmúlt években nagy gazdagságot halmozott fel. A vagyonokból, melyeket a nagy háború széjjelszört, sokat Kínába vetett a vihar és ez a virágpor termékenyítően hatott ott. A nagy folyamok mentén gazdaságok támadtak; benszüllött bankok alakultak és a belföldi kereskedők vállalkozás céljára értékesíthető vagyonból több gyűlt össze, mint valaha is Kína történetében.

Kínai bankárok ma a maguk tőkéjéből finanszíroznak vasutakat. A tartományok kormányzóinak, kik köztársasági vagy királyi méltóságra áhítoznak, ilyenformán kezük ügyében a pénz, melyen megvásárolhatják a követelésük igazságának érvényesítéséhez annyira nélkülözhetetlen fegyvereket.

Egy igen értelmes kínai kereskedővel beszéltem nemrég, aki töviről-hegyire ismeri hazája helyzetét. Az illető kijelentette, hogy a zendi kormányzóknak és tábornokoknak nem lesz nehéz a fegyvervásárláshoz szükséges pénzhez jutniok. A kínai parasz a világ legtakarékosabb embere és noha keresete mindig kicsiny volt, úgy tudott vele gazdálkodni, hogy mindig félre is tehetett belőle. Kínában az adóteher mindmostanig igen csekély volt. Hiszen nincsenek — vagy nem voltak — nagy hadseregei és hadihajói. A kormányzás gépezete a legegyszerűbbek közé tartozik, mint a hogy a kínai a legkevésbé kormányzott emberfajta közül való. Ez magyarázza az adók és illetékek alacsonyosságát. Olyan kicsinyek ott az adók, hogy informálóm kiülföldiek ismert, kik Kínában telepedtek meg és polgárgot is szereztek ott csak azért, hogy szállóházjuk adószedőitől megmeneküljenek. A hadseregszervező tartományi kormányzók számára így adódik a felhasználható vagyonartalek.

Hír szerint a mandzuriai Csang-Cso-Linre a legjobban felszerelt hadsereg. Ugy tudják róla, hogy tehetséges adminisztrátor, vetélytársáról, Vu-Pej-Fu-ról pedig azt tartja a hír, hogy kitűnő hadvezér. Érdekes és tanulságos ellentéte a képességeknek! Mind a ketten külföldieket alkalmaztak katonáik kiképzésére. A minap halt meg Cantonban egy kiváló orosz tábornok: az ő elhunytá irá nyitotta a figyelmet erre a körü-

ményre. Vu-Paj-Fu, a központi kormány hadvezére, a német taktikában nevelkedett katoná és hadseregének kiképzői minden valószínűség szerint németek. Ismeretes dolog, hogy amerikai repülők ülnek a kínai repülőgépeken, amelyek mostanában Sanghai fölött keringenek és rémülettel rázzák meg Peking palotáit. A különböző kínai hadseregben tekintélyes számmal lehetnek azok a nyughatatlan lelkek, kik önmagáért szeretik a harcot és kik a nagy háború óta nem képesek a békés élet folytatására visszaférni.

A legkülönböztetebb kínai hadsereg parancsnoka állítólag egy Feng-Hu-Hsziang nevű keresztény tábormók. Ez a hadvezér a Nyugaton gyakorolt legmodernebb keresztény elvek alapján képezte ki hadseregét. Ezekből az elvekből tanulta meg Kína, hogyan kell érvekre bajonettel felelni.

Fölteszem, hogy Feng-Hu-Hsziang angol katonái mind igaz protestánsok, mert hivalkodva nevezik magukat ironside-eknek (Cromwell híres lovaskatonájának jelzője. A szerk.) Az 1922-iki háborúban a kitiűnő keresztény harcosról, aki ezt a falankszot vezette, följegyeztették, hogy kerékpáron nyargalt Honanba és az istenhözöttra, a mellyel hívőtársai fogadták, „kereszténynek jelentette ki magát és

kifejtette, hogy úgy akarja kötelességét teljesíteni, mint ahogy az keresztény emberhez illik.“ Szavának is állt, mert tízezer „vasas“ának élén kivonult, hogy részt vegyen a Shanghai körüli testvér-gyilkoló harcokban.

Mindeddig volt a kínai jellemnek egy veleszületett fogatékossága, amely alkalmatlanul tette arra, hogy katonái raj le hessen. Miközben a felsorakozott csapatok összecsapni készültek és minekelőtte az igazi ütközet megkezdődött volna, képesek voltak tárgyalásra összeállni és békés meg egyezéssel elintézni vitás ügyeiket.

A fajtának ez a veleszületett gyönge nem egy csinos kis harcot akadályozott meg. A mi keresztény generálisunk, úgy hallom, azon van vasasaival, hogy szembe szálljon honfitársainak azzal a hagyományos hajlandóságával, mely tanácskozással és vérontás nélkül szeret elintézni vitás dolgokat.

Mindent összevéve a Keletről érkező hírek sokatígérők. Kína halad visszafelé a civilizációban. Kiváncsi vagyok, vajjon gyermekeinknek is öröme telik-e abban, ha Kínát ahhoz a célhoz megérkezettnek találja majd, amely felé mi csábítottuk és ösztökéltük nemes népét.

Több milliárdos kártyavesztések Bécsben.

Tombol a kártyaszennyvedély az osztrák császárvárosban. Bünbe esett hazardőrök.

(Bécs, szeptember 30.) Bécsben a nagy kártyabotrányok egész sorozata foglalkoztatja. A legfeltűnőbb báró Gudenus Fülöp esete, aki hat és fél milliárdot veszített egy este a Jockey-klubban, amelyt azonnal ki is fizetett. Emiatt azonban terjedelmes birtokaira vett fel nagy kölcsönt és ha nem sikerül megnyernie azt a nagy külföldi csoportot, amelynek birtokait el akarja adni, akkor anyagilag teljesen összeroppan. Azok, akik az óriási összeget nyerték a fiatal bárótól, vezetőszeretnek a klubban. De nemcsak arisztokraták veszítettek sokat a klubban, hanem olyan polgárok is, akik csak azért, hogy az arisztokráciával érintkezessenek, léptek be a klubba. Halban, a híres szülésorvos, Kurz Zelmának a világhírű operaénekesnőnek férje, kénytelen volt három előkelő klubból kilépni, mert fényes anyagi viszonyaihoz mérten is sokat veszített kártyán. Nagy feltűnést keltett In-

wald-Waldtreu ügyvéd, több százezer vesztesége is. Inwald-Waldtreu a nyáron megvette Ischlben a Landau-villát és ott kicsiben játékkaszinót rendezett. Ebben a klubban veszített el Ifju Iglér Viktor bécsi szelvénygyáros is néhány száz milliót. A kártyaszennyvedély romlásba üzte dr. Taub ügyvédet is, akinek irodája nemrégben még a legjobb hirben állott. Taub különben is vagyonos nagyiparos gyermeke. Taub sokat utazott a francia Rivierára ügyfelei dolgaiban és ott a Casino de Cannes-ben sodródott bele a hazardjátékba. Egy millió frankot is feltett egyetlen kártyára, úgy, hogy még az ilyenek iránt eltompult környezetben is beszéltek róla. Egyik rokona is feljelentette, a kinek 3 milliárd koronáját kártyázta el a könnyelmű ügyvéd, de több bünyvádi feljelentés is érkezett ellene. Taub megszökött Bécsből és azt hiszik, hogy Cannes felé vette útját.

Román kulturünnepély Timisoarán.

A bánáti román dalárdák versenye. — Constantinescu miniszter az ünnepélyen.

(Saját tudósítónktól.) A Bánát fővárosának kulturális élete két napot át a román dal jegyében állt. Több mint ötven dalárda és hat zenekar tett tanúságot a Bánát románosságának nívós zenei kulturájáról és a nyújtott művészi teljesítmény gyönyörűsége élvezetét szerzett a nagyszámú lelkes közönségnek, melynek soraiban a nagyszabású dalverseny megnyitására Constantinescu földművelésügyi miniszter és Cipoianu államtitkár is megjelent. A verseny be-

fejeztével Gavanescu tábormók mondott magasszabású beszédet, melyben a nemzeti dal fontosságát és nevelő hatását emelte ki. Egyben bejelentette, hogy a Tiszti Casinó 200.000 leit irányzott elő egy, a jövő évben Temesvárott tartandó országos dalosversenyre, melyen Románia összes román népdalárdái részt fognak venni.

A zsüri — Gavanescu tábormók elnök, Vidu zeneszerző (Lugoj), Keriuc (Bukarest), Petrán tanár (Lugoj), Costin Miksa, a temesvári városi zeneiskola igazgatója és Velceanu tanár — a nem földművesekből álló dalárdák részére hét tiszteletdíjat, a többieknek négy első, négy második és hat harmadik díjat osztott ki. Tiszteletdíjat kapott: Lugojról a Reu-

minea, Progresul és Lira, a temesvári „Doina”, a boksa-montana és

resicai egyletek és a vaziovai vegyes-kar.

Kik a bünöseik az aradi halálos vasuti katasztrófának

A CFR, fegyelmi vizsgálóbizottsága meghozta a döntését. Nem egyedül a mozdonyvezetőt terheli a felelősség

(Saját tudósítónktól.) A két héttel ezelőtt Aradon történt borzalmas, halálos végű vasuti karambol ügyében a bünügyi eljárástól függetlenül, a vasutigazgatóság is megindította a fegyelmi vizsgálatot. A vizsgálat lefolytatására egy külön bizottságot delegált, amely az összes érdekeltek kihallgatása után tegnap összeült és a bünőség megállapításának kérdésében meghozta határozatát.

A bünügyi eljárás során — mint jelentettük — csupán Fecske Károly mozdonyvezetőt találta bünösnek a bíróság, akit két hónapi fogházbüntetésre ítélt. A gyorsvonat kezelőszemélyzete, valamint az aradi állomás szolgálati személyzete ellen az ügyészség nem is emelt vádat. A vasuti vizsgálóbizottság a bünügyi eljárás megállapításával ellentétben nemcsak a mozdonyvezetőt, hanem úgy a gyorsvonati kezelőszemélyzete, mint az aradi állomás vezetőit bünösnek találta a vasuti katasztrófa előidézésében, sőt éppen a legtöbb enyhítő körülményt a mozdonyvezetővel szemben találta.

A fegyelmi bizottság öt csoportba osztályozta a mulasztókat, aszerint milyen mérvben részesei a katasztrófa bekövetkezésének. Az első csoportba sorozták Serb

Milán helyettes állomásfőnök, Lukács Sándor akkori szolgálattevő forgalmi tiszt és Szeifler térfelügyező. E három vasutas hibájának tulajdonítja a bizottság, hogy a bejáró sín páron vesztegelt a tolató mozdony, dacára annak, hogy erre nem volt szükség. Ha a lejáró vágány szabad, akkor a légfék elromlásából halálos katasztrófa nem történhetik, mert az ellengőz rövidesen megállította volna a vonatot. Bünösnek találta a bizottság Fecske Károly mozdonyvezetőt, aki elmulasztotta utközben megpróbálni, hogy a légfék működik-e, de mulasztás terheli a vonatvezetőt, aki a vészjelzésekre nem a légfékkel, hanem a kézifékek fékezett. Súlyos mulasztást követett még el a kísérszemélyzet, aki a vészjelek hallatára sem teljesítette kötelességét és nem húzta meg a fészféket.

A delegált vizsgálóbizottság a határozatot a kerületi vasutigazgatóságnál működő állandó fegyelmi bizottsághoz terjeszti és ez állapítja meg a bünös mulasztókkal szemben a büntetés nagyságát, illetve a lefolytatott vizsgálat alapján javaslatot tesz a vezérigazgatóságnál működő állandó fegyelmi választmányának, amely aztán meghozza ítéletét az aradi vasuti karambol ügyében.

A fehér mérgező áldozata.

Egy aradi nagykereskedő megdöbbentő tragédiája. — Súlyos betegen egy budapesti szanatóriumban.

(Saját tudósítónktól.) Egy szimpatikus és közszeretett örvendő aradi fiatal nagykereskedő szomorú sorsáról adhatunk hírt. A kereskedő karrierjét leküzdhetetlen szenvedélye: a morfin törte ketté és a gyilkos mérge a szanatóriumban jutatta ezt a rövid idővel ezelőtt még életerős és egészséges fiatal embert. Mintegy három évvel ezelőtt került Aradra Budapestről a kereskedő, akinek atyja a magyar fővárosban tekintélyes nagykereskedő és exportőr. Fiókot nyitott itt Aradon, ismeretsegeket szerzett a nagykereskedők között és csakhamar kedvelt alakja lett az aradi társaságoknak. A szorgalmas és ambiciós nagykereskedő a legelőkelőbb kereskedői házakkal lépett üzleti összeköttetésbe és neve csakhamar jóhangzású név lett. Az intelligens és művelt fiatal ember tavaly nőül vette az aradi színház egyik igen tehetséges drámai színésznőjét. A házasság tiszta szerelmi házasság volt.

A szimpatikus nagykereskedő és exportőr felfelé ívelő karrierjét azonban kettétörte a gyilkos fehér mérge: a morfin. Titokban hódolt ennek az átkos szernek, mert a munkában túlfeszített idegei pihenést kívántak. Először csak kis mértékkel szedte a mérget, majd később mind nagyobb mértékben, ugyanarra, hogy valóságos szenvedélyévé vált. Félével ezelőtt sajnálatos változás állott be az

életében. A túlfeszített munka, a morfin és főként a rossz közgazdasági viszonyok következtében beállott több kényszeregyezés teljesen felőrlötték idegeit. Különösen súlyosan érintette egy gyarmatárú-cég kényszeregyezése, mert ennél a cégnél nagy összegekkel volt érdekelve. A gondok növekedtek, idegessége annyira elhatalmasodott rajta, hogy be kellett vonulnia az aradi Mann-szanatóriumba. Pár hétig feküdt itt, ezalatt orvosai eltöltötték minden munkáját, nem adtak kezébe morfinos fecskendőt és amikor elhagyta a szanatóriumot, testben és lélekben megerősödve tért vissza a munkához. A javulás azonban csak látszólagos volt. Ismét erőt vett rajta szenvedélye, álmatlanság gyötörte és barátai szomorúan konstataáltak, hogy az egykor atléta természetű kereskedő már csak roncsa sajátmagának. Orvosai végül azt tanácsolták feleségének, hogy vitesse férjét valamelyik pesti szanatóriumba, ami meg is történt. A kereskedő már hetek óta egy ismert pesti szanatórium lakója, ahol mindent elkövetnek, hogy visszaadják ismét egészségét. Az aradi cég valószínűleg beszünteti működését. A kereskedő fiatal felesége most elszállítja Aradról butorait és végleg felköltözik Budapestre beteg férje mellé. A tragikus sorsu nagy kereskedő iránt egész Aradon általános a részvét,

A munka ünnepe.

Gábel József volt temesvári szenátor ötvenéves nyomdász jubileuma.

(Saját tudósítónktól.) Temesvár sajtója, a temesvári nyomdászok és a szocialista párt ösztöne, meleg ünneplésben részesítették Gábel József nyomdászt, az „Arbeiter Zeitung” volt szerkesztőjét, akit 1920-ban Temesvár polgársága szenátornak is választott.

Ötvenéves nyomdász jubileuma alkalmat adott, hogy ünnepi keretben kifejezésre jusson az az igazi szeretet és közbecsülés, melylyel nemcsak szűkebb kartársai övezik ezt a munkás életű, becsületben megöszült férfit.

Az ünnepségen az országos grafikai szövetség nevében Vácz Ferdinánd üdvözölte, majd Magyar Lajos mondott üdvözlő beszédet a nyomdászszervezet részéről. Geistlinger Ferenc az országos központ, Kabos Ármán a temesvári nyomdatulajdonosok, Vladescu Aurél a „Nadejda” főszerkesztője, a sajtó nevében üdvözölték a jubilánst.

Számítalan egyesület, a szocialista párt és jóbarát üdvözlötte után az ünnepelt meghatottan mondott köszönetet a szívhezszóló ünnepelésért.

Eltemették Kövess!

Az elhunyt tábornagy impozáns temetése.

(Budapest, szeptember 30.) Impozáns keretek között temették el Budapesten kövesszi Kövess Hermant, a világháború nagy hadvezérét. Rég látott Budapest ilyen nagyarányú temetést, ami valószínűleg látványosságként ment. Szombaton délután kötött ki a MFTR. Tahí nevű gőzöse Budapesten és a hajóállomáson Perczel Armand ezredés-városparancsnok diszruhás rendőrök, folyamőrök és katonatisztek jelenlétében várta a koporsót. Huszonkét bécsi koszorú borította a tábornagy koporsóját, amiket szintén kiemelték a hajóból. A halottaskocsi a holttestet a honvéd helyőrségi kórházba vitte, másnap pedig átvitték a tiszti kaszinó épületébe. A temetés hétfőn délután négy órakor folyt le. Hatalmas polgári és katonai közönség gyűlt egybe a tiszti kaszinó előtt és a temetési szertartáson megjelent Hortlív Miklós kormányzó, a kormány és a parlament Budapesten időző tagjai, azonkívül a polgári és katonai előkelőségek. Az operaház tagjai gyönyörű bucsudalt énekeltek a hős koporsója előtt, majd Raffay Sándor református püspök megindító gyászbeszédet mondott.

Ezután megindult a hosszú temetési menet a Kerepesi-úti temető felé. A gyászokci előtt biharpárnán egy tiszt vitte a tábornagy érdemjeleit, a koporsót vivő kocsi két oldalt tisztek vették körül. A koporsó: diszes ércokorsó, rajta a tábornagy jelvények. A gyász kíséretet Nagy Pál tábornok vezette, utána nagyszámu magasrangú tiszt. Igen sokan jöttek le Bécsből is a temetésre és több ezerre rugott azoknak a száma, akik a világháborúban Kövess tábornagy alatt szolgáltak. Külön hivatalos osztrák tiszti küldöttség is vett részt a temetésen. Amerre a temetési menet elhaladt, mindenütt megálltak az emberek és

mélyen megilletődve néztek utána. A temetőben is rengeteg ember jelent meg. Itt már rövid, egyszerű, katonás bucsuztatás volt, a mi után a tisztek kiemelték a kocsiból a nehéz koporsót és elhelyezték azt örök nyugvóhelyén. Budapest városa diszshelyet adott Kövess tábornagnak és földi maradványai ott nyugosznak Simo-

nyi őbester és Görgey tábornok sírhalmi között.

A hétfőn örök nyugalomra helyezett Kövess tábornagy temesvári születésű volt és Temesvár díszpolgárának is választotta. A temetésen Temesvár polgársága nevében dr. Steiner Ferenc volt országgyűlési képviselő dobta az első rögöt Kövess tábornagy koporsójára.

Aradi nagykereskedőből budapesti bányatulajdonos.

Egy ismert aradi cég társtulajdonosa kiválik a cégből és véglegesen Budapestre költözik.

(Saját tudósítónktól.) Arad város közgazdasági és kereskedelmi életét súlyos veszteség éri a közeli időkben. A kereskedővilág egyik tekintélyes tagja, az egyik aradi legnagyobb cég társtulajdonosa megváltik a cég kötelekéből és Budapestre költözik. A fiatal koradacára is nagy tiszteletnek örvendő kereskedő élénk részt vett Arad város társadalmi és főleg gazdasági életében. Mindenütt ott volt, ahol a kereskedők érdekeiről volt szó, minden kereskedői tömörülésben találkozni lehetett vele és az európai híri hatalmas vállalat óriási gépezetének irányítása mellett időt tudott szakítani arra is, hogy megvédje a kereskedők érdekeit is. A kereskedő éveket ez előtt került Aradra, körülbelül az időben amikor a cég nagy híri főnöke hirtelen meghalt. Akkoriban

társként élt be az üzlethez és feleségül vette az özvegy leányát. Amint látszik, a vidéki városi keretek nem elégitették ki ambícióit, szélesebb körű munkásságra vágyott: a fiatal kereskedő nemrégiben csendben és barátságosan megegyezett társával és az özvegyvel és megvált a cég kötelekéből. Budapestre egy nagy márványbánya vállalatba lépett be hatalmas tőkével társnak és mivel minden tevékenységét új vállalkozásának akarja szentelni, családjával együtt rövidesen felköltözik Budapestre. Az elköltözésre már minden előkészület megtörtént és már csak igen rövid idő kérdése, hogy végleg bucsút mondjon Aradnak. Az aradi kereskedővilág biztonnal nagy fájdalommal veszi tudomásul, hogy egyik igen agilis tagja végképp eltávozik köréből.

Mihály nagyherceg — az orosz Orth János.

Cyrrill cári trónja és a legitimisták. — Mi történt Perm-ban egy riadt februári éjszakán?

(Páris, szeptember 30.) Cyrrill nagyhercegnek saját maga által Oroszország cárjává történt proklamálása kevés port vert fel itt, a lapok mint szürke napihirt közölték az ujkori „Földnélküli János”-nak, a birodalomnélküli cárnak proklamációját. Annál nagyobb kavargást okozott azonban a „trónralépés” az orosz emigránsok körében, akik szétborra élnek Európában, két táborra szakadva. Az egyik Cyrrill „cár” mellé szegődött, a másik tábor azonban, a nagyobbik, megmaradt legitimistának és Mihály nagyherceg részére, mint a meggyilkolt cár törvényes utóda részére követeli a trónt. Argumentációjuk a következő:

Miklós cár 1917 március 15-én nemcsak a maga, hanem a fia nevében is lemondott a trónról, öccse, Mihály nagyherceg javára, aki azonban a rákövetkező napon Lvov herceg miniszterelnöknek és Rodziankónak, a дума elnökének pressziója következtében kijelentette, hogy mindaddig nem veszi át az uralkodást, amíg össze nem ül az alkotmányozó gyűlés. Össze is ült a gyűlés, de a bolsevikiek szétkergették, melőtt még a kormányforma ügyében határozott volna. Így tehát Mihály nagyhercegnek a trónra való joga még mindig fennáll, amit a monarchisták mind elismernek, sőt maga Cyrrill nagyherceg is.

Azonban! Mihály nagyherceg sorsa teljesen ismeretlen. Mihály nagyherceget a bolsevikiek 1918. február havában Perm városába deportálták, ahol titkárjával, sofőrjével és szolgálójával egy szállodában lakott. Júnus 12-én éjjel azon-

ban a nagyherceg titkárjával együtt eltűnt és a szovjetkormánykommünikében azt hirdette, hogy ellenforradalmárok szöktették meg, akik puccsot terveztek. Az bizonyos, hogy a permi lakosok aznap éjjel puskaropogást hallottak és reggelre a szálloda előtt holtan találták a vöröskatona őrszemét. Szemtanuja azonban nem volt az éjjeli intermezzónak és később, amikor Kolcsak tengernagy csapatai elfoglalták Szibériát, a legszigorúbb vizsgálat sem tudta kideríteni, hogy a nagyherceget meggyilkolták volna, pedig a cári családról és a többi nagyhercegekről és nagyhercegnőkről, kíséretükről feltétlenül bebizonyult, hogy meggyilkolták őket. Így tehát igen sok orosz ember szentül hiszi, hogy Mihály nagyherceg él, csak álnév alá rejtette igazi kilétét, úgy, mint annak idején Orth János és csak azt várja, hogy Oroszország elég erős legyen a bolsevik járom lerázására. Akkor azután megjelenik és átveszi az uralkodást.

Az orosz közjogi szakértők véleménye szerint Cyrrill nagyherceget még akkor sem illeti meg a cári korona, ha bebizonyosodnék is, hogy Mihály nagyherceg már mincs az élők sorában. Az orosz birodalom alaptörvényei ugyanis, amelyek többek közt a trónutódlási jogot is szabályozzák, csupán az egyenes leszármazottról intézkednek, míg az oldalági utódlás kérdését a különböző rendeletek annyira összezavarják, hogy mauguk az orosz közjogászok sem tudnak eligazodni rajtuk. Cyrrill nagyherceg így az oroszok nagy tömegének szemében — trónbitorló.

Az Irgalmas rend római generalisa és budapesti főnöke Timisoarán.

A romániai rendházak átadása.

(Saját tudósítónktól.) A timisoarai irgalmas rendháznak magas vendégei voltak: P. Mayer Rafael, a rend római főnöke titkárja és a rend magyarországi provinciálisával P. Thuróczy Kornél Temesvárra érkeztek. A magas vendégeket Klinovszky prior fogadta az állomáson.

Munkatársunk beszélgetést folytatott Mayer rendfőnökkel, aki igen barátságosan fogadta. Kijelentései szerint a megváltozott politikai viszonyok következtében az irgalmas rend Romániában már mint külön tartomány szerepel, melynek főnöke Silhanyi János, a szatmári rendház priora. A rendnek Romániában három rendháza van: Szatmáron, Nagyváradon és Temesvárott. Ezek annakidején a magyar rendfőnök hatásköre alá tartoztak s így szükségessé vált, hogy ezeket formálisan is átadják a romániai rendfőnöknek.

A római rendfőnök a legnagyobb meglepéssel nyilatkozott a temesvári rendházról és arról az áldásos munkáról, melyet a rend tagjai Klinovszky prior vezetése mellett kifejtnek. A magas vendég az ingyenes orvosi rendelésen is résztvett és teljes meglepését fejezte ki az irgalmasok kórházában működő orvosoknak, dr. Kakuk Jánosnak és dr. Bauer Elemérnek.

A vendégek ma elhagyták Temesvárt és Budapestre utaztak.

Négy sebesültje van az aradi vitriolos tragédiának

A halállal vivő Richter Gizellát ártatlanul sújtotta a feleség bosszúja.

(Saját tudósítónktól.) A Közlöny mai számában foglalkozott azzal a megrendítő féltékenységi tragédiával, amelynek egyik áldozata Richter Gizella halálos sebekkel fekszik az aradi kórházban. A másik áldozatot Botos Ödönt lakásán ápolják, állapota nem súlyos, de a vitriol örök nyomokat hagy arcán és karján. Mint utólag kiderült, a féltékeny asszonynak Horváth Józsefnek még két áldozata van. Amikor a vitriolos csésze tartalmát Richter Gizellára öntötte, a szerencsétlen asszony közepében tartózkodott tizenhárom éves leánya Heinrich Kató, valamint Jakobovits Jenő aradi papirkereskedő, akinek karjait szintén összeégette a maró folyadék. Heinrich Katónak fájdalmi annyira súlyosodtak, hogy ma délután be kellett szállítani az aradi gyermekórához. Richternek állandóan 39—40 fok láza van és az orvosok alig-alig bíznak életbenmaradásában. Ma délelőtt különben kihallgatták a súlyos beteg asszonyt, aki elmondotta, hogy ő rettetes tévedésnek az áldozata, mert sohasem volt viszonya Horváth Józseffel, aki nem is lakott nála, hanem csak étkezni járt hozzá. Horváth Józsefnét valószínűleg lelketlen pletykálkodók tévesztették meg és ez okozta az ő tragédiáját.

Csongrád zsidósága fél Piroskáéktól.

Csend és halálfélelem uralkodik a városban, mióta a bombavető hazaérkeztek. — A csongrádi zsidók visszavonulnak a nyilvános élettől.

(Budapesti tudósítónktól.) A zsoldosi ítélet elhangzott. Piroskáék ismét Csongrádon vannak és Csongrád zsidósága elnémult, elcsendesedett és rettegve várja a holnapot. Ez a holnap még sokat hozhat, mert a bombavető szabadon vannak megint és visszajöhetnek szülővárosukba, hazaengedték őket a bíróság, mert nem találta bűnnek azt, hogy bombáikkal a másvilágra küldtek egy pár ártatlan embert. Az állomáson volt nagy ünnepélyes fogadtatás és Piroskáék mint hősök vonultak la kásukba. A csongrádi zsidóság azonban meg van ijedve — és joggal. Ez legjobban kitetszik a zsidóság vezetőjének a nyilatkozatából, aki budapesti tudósítónk előtt így vázolta a csongrádi zsidóság mai lelkiállapotát:

— Immár várjuk a következő inzultusokat. Este, ha lefekszünk nem tudjuk, hogy reggel életben leszünk-e még. Teljesen védtelessé vagyunk, ki vagyunk szolgáltatva annak a kis társaságnak, a melyet a Piroška-fiúk szerveztek meg. Nagybárá nem is csongrádi emberek, hanem a nemzetvédelmi osztagok megszervezők jöttek ide, hogy napidíjért szolgáljanak. Azóta itt is maradtak, pedig semmi egzisztenciájuk nincsen. Belsőnk az ítélet nem is lepelt meg. Most már tudomásul vesszük, hogy a hét megvádolt ártatlan. A bíróság felmentette őket. A bomba azonban felrobbant. Hát ki készítette és ki dobta? Ha a hatóságokat nem érdekli, bennünket sem érdekel. Mi megnyugszunk a bíróság igazságosztásában. Ebbe is beleéljük magunkat. Életünk Piroskáék jóvoltától függ. A rendőrség huszonöt embere nem védhet meg bennünket, nem tudna kétszázötven ember sem megvédeni. Akiktől mi félünk, nem a csongrádi nép és nem az uri osztály művelt tagjai. Akiktől félni kénytelenek vagyunk, azok ellen senki meg nem védhet bennünket. Nem tudunk semmi óvintézkedést tenni, nem tudunk és nem akarunk szembeállítani az elkövetkezőekkel. Ez nem a mi kötelességünk. Mi elvontan, csendben fogunk ezután élni. Tudomásul vesszük, hogy ők nem bűnösök és tudomásul vesszük, amit Ulán mondott, ők félnek tőlünk. Hát tőlünk ne féljenek, bennünket látni sem fognak. De nem hallgathatjuk el, hogy mi is emberek vagyunk és talán jogunk van követelni mindazt, ami az ember, Isten legfőbbkétesebb teremtményét jogban, szabadságban, biztonságban megilleti. Mi nem fogunk se bált, se összejöveteleket rendezni, olyan keveset fogunk az uc-

cán tartózkodni, amennyire csak lehet. És előre is megígérjük, mindenki higgye el és legyen tisztában

Hova helyezik az aradi szobrokat?

Néhány nap múlva megkezdődik a lebontás.

(Sajtó tudósítónktól.) Az aradi Kossuth-szobor és a 13 vértanúsobor lebontásának az ügye képezi most a főgondját a városnak. A miniszeri rendeletet sürgősen kell végrehajtani, de a szűkszavu rendelet arról nem intézkedik, hogy mi történik a lebontás után. A szobor és márványdarabok nem holmi kis könnyen elhelyezhető műtárgyak, hanem hatalmas súlyúknál és terjedelműknél fogva hatalmas helyiséget követelnek új otthonuknak. Arad városa a lebontást a mérnöki hivatalra bizza, amely pár nap múlva hozzá is lát a munkálatokhoz. A lebontás emelőrudak és csigák segítségével történik és miután ügyelni kell arra, hogy az egyes alakok épségét meg ne sértsék, mert egy vigyázatlan ütés tönkretelheti a szobor művészi egységét és szépségét, a munkálat csak lassan haladhat. A város ezidő szerint maga sincsen tisztában azzal, hogy hová helyezze el a két lebontott szobrot. A legillőbb helye a Kulturpalotában lenne, azonban a Kulturpalota igazgatója kijelentette, hogy az emeleti helyiségekben lehetlenség elhelyezni a két szobrot, mert egyrészt a szobák nem elég nagyok, és erősek, ilyen súlyos tárgyak teherbírására, másrészt a muzeum is annyira tulzsufolt, hogy lehetlenség helyet szorítani a szobrok részére, de ezenkívül esztétikai és művészeti szempontból sem nyújthat szép látványt a darabokra szedett szobrok szerteszéjjel álló alkatrészei és márványdarabjai. Nem marad más választás, mint a Kulturpalota szuterén-helyiségében raktározni el ideiglenesen a szobrokat, amíg majd döntés történik felőlük és végleg elhatározzák, hogy mi lesz a sorsuk a nagy magyar szobrászmesterek világhírű művészi alkotásainak.

vele, hogyha lesznek inzultusok, nem mi leszünk a provokálók, nem mi leszünk a cselekvő hősök... Tegnap óta csend és halálfélelem uralkodik a városban, ahova diadalmasan ünnepelve érkezett meg a szolnoki főtárgyalás hét felmentett vádlottja.

ben, amely Voss Richárd regénye nyomán készült. Ezt a filmet a napokban mutatták be a budapesti királyi palotában. A királyi család kétszer nézte végig a nagyszerű képet, amelyet csütörtökön mutat be Aradon az Apolló mozgószínház, amely két órás előadásokat rendez és ennél a filmmel az előadások kivételesen 5, 7 és 9 órakor kezdődnek.

HOGYALL A LEJ?

1924. szept. 30-án 100 lejért adtak:

Nálunk:

2.54 svájci frankot,
9.10. francia frankot,
40.500 belföldi magyar koronát,
36.500 osztrák koronát.

Zürichben 2.70 frankot
Newyorkban 51 centet

Letartóztatták a szabadkai adóhivatal sikkasztóját.

Budapest. A rendőrség két hét óta széleskörű nyomozást folytatott a szubotikai adóhivatal sikkasztó pénztárosának, Papp Istvánnak kézrekerítésére. A nyomozás eredményesen végződött s tegnap délelőtt Futó detektívőfelügyelőnek sikerült előállítani a főkapitányságra Papp Istvánt, akinél körülbelül 250 millió korona készpénzt talált még a rendőrség abból a 283.000 dinárból, amelyet Papp István Szuboticán az adóhivatalból ellopott. Papp Istvánt személyleírása alapján fogták el Budapesten. Körülbelül egy hét óta a Westelényi-uca 18. számú házban Boros Lajos néven lakott egy pincérenél, akinek sejtelmé sem volt, hogy tulajdonképpen kit tart a lakásán. Boros-Papp nagyon visszavonult életet élt, a detektívek mégis nyomára akadtak, behatoltak lakására és mielőtt védekezni tudott volna, lefogták. Bevitték a főkapitányságra, ahol mindent töredelmesen bevallott. A detektívek a délelőtti órákban kihallgatták, majd Barna Péter rendőrtanácsos letartóztatta, egyben távirati úton értesítette a letartóztatásról a szubotikai rendőrséget.

Az aradi

Central Bar-

ban ma estétől 5542

uj műsor!

SZÍNHÁZI MŰVÉSZET

Az aradi színházi iroda hírei. Minden háboruk iszonya elől bujdosó katonát glorifikálja Emőd Tamás a Mézeskalács meséjében. Előtte a gyönyörű szöveghez irt Szirmai Albert szépen simuló zenét. A daljátéknak csütörtökön lesz a premijere. A Mézeskalács F. Sugár Teri nek, Zilahy Irénnek, Sárközy Blankának, Károly Klárinak, Misoga Lászlónak, Szücs Lacinak, Szabó Gyulának, Kabos Lászlónak, Szabadkaynak és Kassay Károlynak ad kiváló érvényesülést alkalmat.

Huncut a lány. A pompás Gilbert operette szombaton kerül bemutatásra. Lengyel Irén, a társulat primadonnája ez alkalommal tartja bemutatkozását, egyik legjobb szerepét játssza, de nagyszerűek benne Zilahy Irén, Szücs Laci, Misoga László, Kassay Károly és Szabadkay is.

A vén gazember. Az első prózai előadás magyar írók műve. Mikszáth—Harsányi: A vén gazember. Az értékes darab vasárnap délután fél 6 órakor kerül színpadra és ez alkalommal lép először színészként közönsége elé Fekete Mihály, az új igazgató. Ez az előadás is, mint a félhármas, kedvezményes helyekkel megy.

MOZI

xx Az aradi Uránia mozgó színház ma szerdán mutatja be először az Ocean vándora című egészen újszerű és a nyílt tengeren lejátszó modern társadalmi drámát. A mindvégig izgalmasan megkapó cselekményű film egy amerikai milliárdos leány kalandos házassági történetét mutatja be határos és eredeti tengeri felvételekben. Előadások kezdete 6, 7 és fél és 9 órakor. Pénztári órák: d. e. 10—12, d. u. 4 órától. Jön: Jackie Coogan.

xx Ma szerdán utoljára vetíti az aradi Apolló mozgószínház az „Ut a boldogság felé“ (Orkán szárnyán) című szenzációs filmdráma második és befejező részét. Az aradi közönségnek alkalma volt megismerkednie D. W. Griffith világhírű rendező legfőbb alkalmával, amely a mai filmkultúra legszebb és legsikerültebb műve. A film főszerepét a bájos Lilian Gish játssza. A nagy képet egy rendkívül kedves két felvonásos vígjáték: „Zigotto a kulisszák közt“ előzi meg.

xx Eszterházy Agnes grófnő a királyi család előtt. Eszterházy Agnes grófnő, a világhírű filmművésznő egyik legnagyobb sikerét aratta a „Két lélek“ című nagyszabású film

OKTÓBER 1-ÉN MEGNYILIK

S. EISENSTÄDTER

szűcs- és szőrmeáruháza

ARADI FIÓKJA

Str. Alexandri No. 1. (Salac-u.) alatt (Kelet hírlapiroda volt helyiségében.)

CIRCUS ZOOLOGIC

esütörtökön este 8¹/₂ órakor tartja **megnyitó díszelőadását** Aradon, P. Stefan Cel Mare (Béla-téren.) Különböző vadállatok és előrendű idomított fehér vizi bivalyok, Pestisanul Testvérek, a világ legnagyobb emberei. Ionel Pestisanul 20 éves, súlya 225 kg. Zse Pestisanul 18 éves, súlya 235 kg

HIREK**Lecsapott az Ősz...**

Az eső csöndesen, furcsán, alattomosan — úgy a kék égből megeredt. Még fehér felhőcskék szaladtak össze bodrosan az égen, még úgy volt, hogy az egész csak láték, vénasszonyok nyarának írto pár könnyeseppje, az elmúlt nyár és a sok szép, elszáradt, szerelmes éjszaka után, — az emberek is úgy hitték, az asszonyok is és bizakodóan néztek fel a kék ég darabkáira... Egy óra múlva kész volt már az ősz az ő gyors aratásával, forgószél-hordta levélhalmazával és síró portréján úgy huzódtak végig a vastag-selyemszálú esőfonalak, szürkén és egyenesen le az égből, mint a görög tragédiák kegyetlen következetes sors-szekerét, amik előbb vagy utóbb, de biztosan elérnek az emberek fejére...

És mindenki akit az uccán ért az ősz, didergett. A felkészületlenség olyan furcsa volt, aztán dél felé amikor kijött a sok nyárt ruhás kislány a kapukból s belé kellett lépnie könnyű nyári cipőcskével a pocsdás őszbe. Az egyik közülük különösen furcsa volt, barnaszemű és olyan bus, mint egy ázott szászorszép... Nézte a nagy esőt, ernyőtlen-önmagát és szinte nem értette, hogy a szél és eső kiméletlenül ráver, pedig köhögs és féltetni kell a tüdejét.

Előtte valaki, fiu, fiatal, ernyős, a járdáról akkor lépett a kocsiba. Egymásra néztek: — Te kocsin, — lám! — gondolta a leány és valahogy sok is került ebből a szemébe. A kocsi elment, s a fiu az életénél jobban szeretett volna visszanézni, de a doboz, a kocsi ablaklalan felcsapott sátora körül fogta feketén, mintha az élet sötétkamrájában ült volna. — Legelőbb az ernyőm adhattam volna neki. — gondolta, mint örökre jóvátehetetlen, s olyan különös volt hogy ebben a hirtelen őszben még öröki foglalkoztak egymással gondolatban. Talán napokig emlékeztek egymásra... És civakodtak és szerették egymást.

Hogy találkoztak? Lohol. Egyszer... Valahol...

Volt miniszter a kormány ellen. Bucurestiből jelentik: A Parcul Carolban levő Arenele Romana helyiségeiben bankettet rendeztek a volt igazságügyminiszter Th. Florescu tiszteletére. Több mint 7000 ember volt jelen a banketten Florescu beszédében kijelentette, hogy az ostromállapot alkotmányellenes. Hiszen a főváros polgársága teljesen békés. Kéri a kormányt, szüntesse meg az ostromállapotot és gondoskodjék a tisztviselők és nyugdíjasok helyzetének javításáról.

Hírek kormányváltásról.

Pártonkívüli politikusok kabinetalakítása Titulescuval és Oromuluval.

Bucurestiből jelentik: A királyi palotával összeköttetésben levő politikai körök azt állítják, hogy a politikai krízis megoldása kezd kikristályosodni. Azt állítják, hogy nyomban a költségvetés és a választói törvény reformjának megszavazása után a Bratianu-kormány vissza fog vonulni és kiváló egyéniségekből álló kormány alakul. Titulescu volt pénzügyminiszter, jelenlegi londoni követ a külügyi és Oromulu, a Banca Nationala kormányzója a pénzügyi tárcát venné át. Ennek a kormány-

Bratianu miniszterelnök meglátogatta Seypel osztrák kancellárt. Bucurestiből táviratozzák: Bratianu Jonel miniszterelnök október 6-án, vagy 7-én Karlsbadból Bécsbe utazik, hogy visszaadja Seypel kancellár bucuresti-i látogatását.

A galaci kamara sűrűt a külföldi kölcsönt. A galaci kereskedelmi kamara tegnap ülést tartott, amelyen elhatározta, hogy feltétlenül külföldi kölcsönt kell szerezni bármilyen áldozatok árán is. A kapott összeg a Banca Nationala rendelkezésére bocsátandó új pénz kibocsátásának fedezetére. A behozatali politikát meg kell szüntetni.

Török diákok tanulmányutja. Szerdán reggel félhétkor érkeznek Aradra a török vendégek. Hatvan-négy tanár és egyetemi hallgató érkezik, akiknek fogadtatására megjelennek az állomáson az aradi polgári és katonai hatóságok vezetői. A város részéről Popa Constantin kulturtanácsos fogadja a vendégeket és az ünnepélyes fogadtatás után az állomási étteremben villás reggeli lesz. A vendégek meglátogatják az Astra és a textilgyárakat, a városházát, a kulturpalotát és az aradi kőzépiskolákat. Délben a Vadászkiért éttermében a város bankettet ad a vendégek tiszteletére, akik délután Temesvárra utaznak.

Félmillió lei a temesvári tanítók házának. A közoktatásügyi miniszter félmillió lej utalványozott a Temesváron épülő „Tanítók háza” javára.

Vasuti karambol sebesültekkel. Bucurestiből táviratozzák: Barlad állomáson a galaci személyvonat hibás váltóállítást következtében összeütközött egy tehervonattal. A karambolnak a hatalmas anyagi káron kívül két sebesült áldozata van.

A temesvári villamos új menetrendje. Temesváron október 1-én életbe lép a téli villamos menetrend. E szerint az utolsó villamos este 9 órakor indul ki a gyárvárosi végállomásról.

Legjobb tanít hegedűt, zongorát dr. Mezey, Zay, Arad, Strada Bratianu 21.

nak a feladata lesz a mostani külpolitika tovább folytatása. Ujhól szóba fognak kerülni a lefegyverzés és a jóvátétel kérdései. Ezeket a kérdéseket Titulescu lesz hivatott megoldani. A pénzügyi krízist külföldi kölcsönre Oromulu oldhatja meg, amint ezt a Financial News című angol közgazdasági lapnak adott nyilatkozatában ki mutatta. Az új kormány további feladata volna a szabad választások biztosítása, hogy parlamentáris kormány alakulhasson.

Eljegyzés. Tisca Ignatie Tisáról eljegyezte Socoricu Lucretiat Aradról. (Minden külön értesítés helyett.)

Aradi harangok Clujon. Tegnap ünnepe volt Hönig Frigyes aradi harangöntő műhelyének. Az állványokon négy csillogó harangon játszott az őszi napsugár... a cluji Szent Mihály-templom újonnan készült harangjain. A templomnak ősi harangja az idők folyamán megpedezett és Hönig aradi öntődjét bízták meg, hogy új életet öntsének az ódon harangba. Atöntötték és az ősi harangból négy kisebb készült Bizottság jelent meg, hogy átvegye az új harangokat. A bizottság tagjai dr. Zombory Izá, a Katholikus Népszövetség igazgatója, Hirschler József cluji prelátus-kanonok, Hevesi József, dr. Wild Endre, Monay Ferenc minorita rendfőnök és Lakatos Ottó házfőnök. A bizottság teljes melegegledését nyilvánította és átvette az új harangokat. Az átvételről felvételt is készítettek, amelyen a bizottság tagjai vannak a háttérben az állványokon himbálódzó négy haranggal. A harangokat ma szállították Clujra. A jövő hét végén lesz az ünnepélyes harangszentelés a cluji Szent Mihály-templomban, hol a bugó harangok tiszta csengő hangokon figyelmeztetik a hívőket, hogy hódoljanak az Eg Urának...

Könyvek félárban Kerpelnél.

Sikkasztó grófnő. Párisból táviratozzák: Szenzációs letartóztatást eszközölt a montecarlói rendőrség. Steiner volt osztrák konzul feljelentette Batthyány Bella állítólagos magyar grófnőt, mert 600.000 frank vagyonát eltulajdonította. A konzul kijelentése szerint nemrég Svájcba utazott és vagyonát megőrzés végett átadta a grófnőnek. Visszatértekor hallotta, hogy a grófnő Montecarlóba utazott, ahol eljásztotta a 600.000 frankot. A volt konzul feljelentésére a rendőrség letartóztatta Batthyány Bella grófnőt és Párisba kísérte.

Gyermekkocsik nagy választékban Hegedűsnél, Aradon.

Tüz Simándon. Kisebb tűz pusztított az elmúlt éjszaka az arad-megyei Simánd községben. Hótorán Tódor községbeli gazdálkodó udvarán kigyulladt az egyik szénakazal. A felriasztott szomszédok egy óra alatt eloltották a tüzet. A kár mintegy 5000 lej.

Halálozás. Temesvár társadalmát súlyos veszteség érte: Kubicek Károly, volt fakereskedő 81 éves korában elhunyt. A megboldogultat három fia: Kubicek Emil főmérnök, Kubicek Oszkár, a Leszámitoló Bank vezérigazgatója, Kubicek Árpád, a „Margina” falepárló r.-t. fő-tisztviselője és öt leány, azok férjei és kiterjedt rokonság gyászolja. Kubicek Károlyt szerdán délelőtt temetik az izr. temető újottas házából. A józsefvárosi izr. hitközség és a Chevra Kadisa diszshelyet adományoztak az elhunytak.

Elítélt árdragítók. Az aradi járásbírószágon működő spekulatív-bíróság ma délelőtt a spekulatívrendelkezéseinek áthágása miatt a következőket ítélte el: Sztojanovics György pékmaster, Szabó Józsefné, Teilinger Menyhért, Stifler Veronika és Zelecutean Jánosné piaci árusokat 300 lejtől 1000 lejig terjedő pénzbírságra.

A bécsi emigránsok ügye. Budapestről jelentik: Ahány nap, anynyi változat az emigránsok névvel szereplő cikkirókról, akik külföldi lapokban írtak a magyar állapotokról kedvezőtlenül megvilágító cikkeket s akiket ezért perbefogtak, a múlt hetekben az a hír járta, hogy Károlyi Mihály kivételével mindnyájan hazajönnek és szembenéznek a váddal. Most aztán kiderül, hogy az illetők, akik az ügyben Bécsben konferenciát tartottak, nem is gondoltak arra, hogy hazajönnek, miután a Weltner Jakab példája éppen nem volt e tekintetben csábító hatása. Hír szerint az ő távollétükben megtartandó tárgyaláson Györki Imre dr. Garami és Buchinger védője deklarációt fog felolvasni és ehhez csatlakozik majd Nagy Vince Károlyi gróf, Öhegyi Lajos Lovász, Szőke Sándor Hock János, Kolimann Dezső Linder Béla, Vámbéry Rusztem Jászi Oszkár, Rupert Rezső Hatvány Lajos és Blauner Mór Szende Pál védője is.

Elloptak lovak. Bodó János nagyiratosi gazdálkodó feljelentést tett a csendőrségen, hogy ismeretlen tettesek behatoltak az elmúlt éjszaka istállójába és onnan két lovat és egy fiatal csikót elloptak. A kár körülbelül 20.000 lej. A csendőrség megindította a nyomozást.

Mielőtt vásárol, látogassa meg Arad legdusabban felszerelt női divatruházát
„AU PRINTEMPS de BUCAREST S. A.”

Minorita-templommal szemben.

5940

Selymek, kabát- és ruhaszövetek, ruhabársonyok, kabátplüschök, vásznak, stb. Gyári árak!

— **Bolszvikaközpont Bécsben.** Genfből táviratozzák: Az antibolszvista komité genfi irodája ma tette közzé jelentését legutóbbi megfigyeléseinek eredményéről. A megfigyelések megállapították, hogy a Balkán szánára Bécsben központot létesítettek a kommunisták, mert azt hiszik, hogy onnan könnyebben terjeszkedhetnek Nyugateurópa felé. A központból irányítják a bolgár és jugoszláv kommunista mozgalmat és ugyancsak innen intézik a macedon és a nyugateurópai propagandacsoport működését is. A központot pedig a bécsi kommunista iroda képezi, amely visszaél az osztrák kormány vendégszeretetével és ezért meg kell szüntetni. A bécsi központ a jelentés szerint mostanában mindig gyakrabban tesz kísérletet, hogy a világbékét megzavarja.

— **Bonyodalmak egy film körül.** A temesvári városi mozikk igazgatója Costel Nicolau műsorra tűzte az Apokalypsis 4 lovasa című nagy filmet. Ennek bemutatása ellen a temesvári német főkonzul tiltakozott a polgármester előtt, mire az levétette a műsorról. Az igazgató azonban kijelentette, hogy a filmet mégis befogja mutatni s ez ügyben az Univerzál heves támadást intézett Temesvár prefektiusa és főpolgármestere ellen. Costel Nicolau igazgató és a város vezetősége között már több ízben merültek fel nézeteltérések s Costel igazgató már egynéhányszor lemondott állásáról, de mindig sikerült az ellentéteket elsimítani. Jelenleg azonban Costel Nicolau végleg elhatározta távozását, lemondását már bejelentette a városi házában és október 15-én távozik az igazgatói székéből.

— **A legény rejtélyes halála.** Titokzatos tragédia történt tegnap az aradmegyei Nagyrátos községben. Tegnap délután a község egyik jó módú gazdájának fiát, Állomás Istvánt atyja lakásán felakasztva találták. A 19 éves fiatalember meglehetősen jó módban élt, teljesen egészséges volt és így semmi oka sem volt arra, hogy öngyilkosságot kövessen el. A csendőrség erélyes nyomozást indított az ügyben, hogy megállapítsa a szerencsétlen fiatalember titokzatos halálának körülményeit.

— **Orvosi hír.** Dr. Mager Aurél, az aradi bábaképző orvosa, nőgyógyász és szülész, megkezdte rendelőseit Bulevardul General Drăgălina (volt Apponyi-körút) 16. sz. alatt. Rendel 3—5-ig.

— **Apad a szentpétervári árvíz.** Moszkvából jelentik: A Szentpétervárt elöntő Néva folyó vízállása nem emelkedik, sőt apad. Az árvíz következtében főleg Vasziljevskij, Gulujevskij és Goloeaj kerületek szenvedtek. Egyes helyeken a víz az első emeletekig ért. Sok százéves fa dőlt ki. A 23-áról 24-ére virradó éjjelen a hatóságok permamensen gondoskodtak a veszélyeztetett lakosság megmentéséről. Az áradást az okozta, hogy a Finn és a Balti öbölben erős szelek felkorbácsolták a vizet és a Néva torkolata felé zudították, mely tetemesen megduzzadt. Eddig 19 ember haláláról van jelentés. A kikötőben egy német gőzös elsüllyedt, más 59 külföldi hajó megsérült. A hatóságok fontos rendszabályokat léptettek életbe a hajléktalan lakosság rendszeres ételmezésének érdekében.

Uj dijszabás a vasutakon.

Emel és új emeléseket helyez kilátásba a CFR.

(Saját tudósítónktól.) Alig két hónappal ezelőtt emelte fel a CFR vezérigazgatósága huszonöt százalékkal a személy- és áruforgalom tarifáját, a legutóbbi hivatalos lap máris a vasuti tarifa újabb 25 százalékos emeléséről ad hírt.

A tegnapi nap folyamán megérkezett a személyszállító vonatok október 1-től érvényes tarifája, amelynek főbb adatait tájékoztatóképpen az alábbiakban közöljük: 10 kilométerig az I. oszt. jegy ára expresszen 29 lej, gyors vonaton 23, II. oszt. expresszen 15, gyorsvonaton 13. 1—50 kilométerig expressz I. oszt. 137, gyorsvonaton 88, II. oszt. expresszen 81, gyorsvonaton 65 lej. — 1—100 kilométerig expressz I. oszt. 281, II. oszt. 169.

Az október elsejével a CFR-nél életbelépő 25 százalékos díjemeléssel kapcsolatban megjelent rendelet az eddigi utazási, podgyász, bérleti és árudijakat és bélyegeket október elsejétől megszünteti. 4—10 éves korig a gyermekek féldíjat fizetnek, kivéve az expressz vonatokon. A podgyász

— **Ékszerabló folyamörök.** Budapestről táviratozzák: A budapesti hadbírósg ma kezdte meg Dömötör, Kövessi és Papp folyamörök bűnyüének tárgyalását. A folyamörök még júliusban rablótámadást próbáltak elkövetni egy Gellért nevű Király-uccai ékszerész ellen, de sikertelenül. A hadbírósg mai tárgyalásán a vádlottak beismerték a terükre rótt bűncselekményt és csak Dömötör vallotta azt, hogy az egész tervet közösen eszelték ki. Ezzel szemben Kövessi és Papp rábizonyították Dömötörre, hogy ő volt a rablótámadás értelmi szerzője. A bűnpörben valószínűleg holnap lesz ítélet.

Ut a boldogság felé

(Orkán szárnyán)

II. ik és befejező része ma, szerdán utóljára az aradi

A P O L I Ó B A N .

Ezt megelőzi egy szenzációs 2 felvonásos amerikai vígjáték: **Zigottó a kuliszák közt.**

A fogyókúra halottja

Bécsi urileány az áldozat.

(Bécs, szeptember 29.) Az előkelő bécsi köröket egy rejtélyes és furcsa haláleset tartja izgalomban. Alexandrina von Ketschendorf huszonkét éves bécsi úri leány, egy igen előkelő család gyermeke a napokban hirtelen meghalt és — mint utólag megállapították — a szép fiatal leány a fogyókúrának, ennek az európa-szerte divatos márványnak lett az áldozata.

Ketschendorf Alexandrina, aki a bécsi előkelő társaságoknak igen kedvelt tagja volt, az utóbbi időben mérsékelten hizásnak indult. A tavaszon olyan ruhák jöttek divatba, amelyek megkövetelik a nőktől a karcsu, szilfid termetet. Ketschendorf Alexandrina ezért elhatározta, hogy sürgősen hozzá

szoknál a kezelési díj 10 lejre emelkedik. A hatósági személyek számára járó kedvezményes jegyek ára szintén 25 százalékkal drágul.

A bérletjegyekre nézve új dijszabás állapított meg, amelyben az expresszvonatok is szerepelnek. Az áruszállításnál a magánosok által készített szállítólevélnyomtatványok megszüntnek. A hibás vagy hamis bevallások után esedékes büntetéseket is fölemeltek.

Amint értesülünk, a CFR-nek a tarifaemeléssel eddigi kereteket jóval túlhaladó ambíciói vannak. Megbízható forrásból származó értesülésünk szerint a közlekedésiügyi minisztérium szakbizottságának egy bizalmasjellegű értekezletén konkrét formában megállapodások történtek arravonatkozólag, hogy a jelenleg érvényben levő tarifát **jövő év október elsején fokozatosan újabb százszázalékkal felemelik.** Ezek után valószínű, hogy az utazás a jövő évben a közönség nagy tömegénél elérhetetlen luxus lesz.

lát a fogyókúrához. Barátnői tanácsára kuruzslók által ajánlott különböző kutyvalékok szedett és sikerült is neki rövid egy hét alatt több mint négy kilót leadni. Az eredmény nem elégitette ki a fiatal urileányt, aki végül különböző mérgező hatású gyógyszereket használt, amelyek annyira megviselték és tönkretették a gyomrát, hogy napokon keresztül nem volt képes semmiféle táplálékot magához venni. A beteg leányhoz, amikor állapota rosszra fordult, orvosprofesszort hívtak, aki azonban már nem tudott rajta segíteni: pár napos szenvedés után a szép fiatal leány meghalt.

Asszonyok gyilkosa.

Egy szadista cipészlegény több nőt megölt. — A beteges hajlamu ember kéigylkosságal.

(Grác, szeptember 30.) Grácban letartóztatták Jelen Antal cipészt, akit Strobl Frida rendőri felügyelet alatt álló leány meggyilkolása után fogtak el súlyos bizonyítékok alapján. A nyomozás, amely Jelen Antal előéletét kutatta, már eddig is megdöbbentő adatokat juttatott a rendőrség kezére. Marek Franciska cselédleány, Petkovsek maribori kasszir nő, ugyszintén Stelzer Ottila ljubjanai szolgálóleány meggyilkolása is minden valószínűség szerint Jelen Antalt terheli.

Jelen sok levelet küldött a fogásból, amelyeknek tartalmából arra következtetnek, hogy a tömeges gyilkossággal vádolt cipész szadista és beteges hajlamból végezte ki áldozatait. A nyomozó hatóság Ljubljanába is kiszállt, hogy Stelzer Ottila meggyilkolásának körülményeit kikutassa. Jelen itt lakott utóljára. A nyomozás Ljubljanából Burgwaldig vezetett, ott több kihallgatott nő kijelentette, hogy azt a férfit, akinek fényképét a csendőrök felmutatták, a kritikus napon a Burgwald felé vezető uton látták. Kér elemi iskolai tanuló azt vallotta, hogy a gyilkosság napján hazatér

ve az iskolából, látták ezt az embert, aki erősen bandzsított és kabátja tele volt vérrrel. Ezek a vallomások megerősítették a nyomozó hatóságokat abban, hogy a letartóztatásban lévő cipész Stelzer Ottila gyilkosa volt. A többi gyilkosság vádja is beigazolódott. A pszichiáterek igazolják azt a feltevést, hogy **a meggyilkolt nők kéigylkosság áldozatai.**

Jól mondta...

Vendéglőben történt. Egyik asztalnál a vendég **halpaprikást** fogyasztott és amikor italt rendelt, így szólt a pincérhez:

— Pincér ur! **A hal uszni akar.**

A borfiu már hozta a három de ci karcost.

Meghallja ezt a szomszéd asztalnál ülő vidéki vendég, akinek történetesen **marha** pörkölt volt az ebédje. Meg akarván mutatni, hogy is kitudja magát hasonlóképpen fejezni, ezt kiáltotta a pincérnek:

— **Kelner ur! A marha inni akar..**

Pontos meghatározás.

Nagyobb jogásztársaság ül a kávéházban és szidja a rossz feketét. A tulajdonos védekezve mondja a vendégeknek:

— De uraim, hiszen ez a legjobb kávé, ebben csak jó anyagok vannak!

— Van ebben jó is és van benne rossz is — mondja egy ifju jogász.

— Hogy-hogy?

— **Jó, hogy nincs benne több víz és rossz, hogy nincs benne kávé.**

Gyenge felvétel.

Egy másodrangu aradi kávéházban nagyban folyik az alsózás. Az asztalt gibicék csoportja veszi körül. A játék hevében az egyik gibic észrevette, hogy az egyik játékos kiejtette a belső zseből a tárcáját. E pillanattól fogva figyelme a játékról a tárca felé terelődött és ügyes trükkkel — mintha a szivacs esett volna le — felemelte a pénztárcát és odébb állott. Az egész jelenetet egy másik gibic elejétől végig figyelte, hozzálépett és így szólt:

— Ha megosztod a tartalmát, hallgatok, ha nem, lármát csinállok.

— Ugyan kérlek, nem volt benne csak 50 lej.

— Hazudsz! Az illető állandóan sok pénzt hord magánál.

Ezen aztán összeveszték. A zajra a kártyások is figyelni kezdtek. Mire a ravasz pénztárcaeltüntető, hogy elterelje a figyelmet magáról, mosolyogva mondta a követelőző gibicnek.

— Ha mondom neked elárheted, hogy nagyon gyenge **felvétel** volt...

— **Kirabolt gazdálkodó.** Vakmerő betörés történt az aradmegyei Talpas községben. Ismeretlen tettesek behatoltak tegnap éjjel Palta Mihály községbeli gazdálkodó lakásába és 20.000 lej értékű ruhaneműt vittek el. A károsult feljelentésére a csendőrség megindította a nyomozást.

Legjobb gyermekápoló Höfer 1. számú gyermekhintőpora, Höfer Baby oreme. Kapható az összes patikákban, drogeriákban és illatszertárakban

LEGUJABB

Lemond a magyar külügyminiszter.

(Budapest, szeptember 30.) A mai budapesti esti lapok jelentése szerint Daruváry Géza külügyminiszter elhatározta, hogy hivatalától visszalép. A minisztert erre az elhatározásra az Erzberger gyilkosság ügye bírta rá. A külügyminiszter ugyanis a legteljesebb mérték

ben helytelenítette Rakovszky Iván belügyminiszter eljárását, a mellyel meg akarta akadályozni az Erzberger-gyilkosság személyazonosságának megállapítását. — Egyes jelentések szerint a külügyi tárcát Bethlen fogja megtartani.

KÖZGAZDASÁG

Zürichben 2.70 lej a kurzusa.

HELYI VALUTAÁRAK. (Szeptember 30.) Francia frank 11.30, svájci frank 37, dollár 193, dinár 2.60, szokol 5.90, lira 8.80, angol font 900. *Kifizetések:* Budapest 405, Bécs 365, Prága 6, Zürich 37.50, Milano 8.65, London 882, Páris 10.40, Newyork 195, Belgrád 2.75.

ZÜRICHI NYITÁS. (Szeptember 30.) Amsterdam 201.75, Newyork 523, London —, Páris

27.40, Milano 22.85, Prága 15.50, Budapest 0.0068, Belgrád 7.22, *Bucuresi* 2.70, Varsó 0.0001.01, Bécs 0.0073.62.50.

ZÜRICHI ZÁRLAT. (Szeptember 30.) Amsterdam 201.75, Newyork 523.50, London 233150, Páris 27.40, Milano 22.87.50, Prága 15.50, Budapest 0.0068, Belgrád 7.25, *Bucuresi* 2.70, Varsó 0.0001.01, Bécs 0.0073.62.50.

Bucurestiben tözsészünet.

= **Ipartámogatást követel az Ugir.** Bucurestiből jelentik: Az Ugir gyűlésén memorandumot szerkesztettek és azt Bratianu Vintila pénzügyminiszter elé terjesztették. A memorandum kimutatja, hogy a pénzkrisis kérdése nem egyéb mint termelési krízis. A termelés krízise a mostani körülmények között egyenértékű a gazdasági szerzet szétrombolásával, mert egy részt a termelés csökkentése megakadályozza a megélhetés olcsóságát, másrészt a munka csökkenése redukálja a fogyasztás lehetőségét. A memorandum a gazdasági tönkreinetel kikérésére a következő intézkedéseket követeli: A kiviteli külön illeték megszüntetése és a luxusadó megszüntetése. A hitelkrízis gyógyítását a hitel széles alapokra való kibővítésével lehet elérni és hitelt főképpen az iparosoknak kell nyújtani. Ez a kibővítés elérhető egyrészt a Banca Nationala által az iparosoknak nyújtandó közvetlen hitelnyújtással, vagy pedig az ipari kölcsönadásnak élénkebbé tételével.

= **Kényszeregyezés Aradon.** Nikolovics József aradi textilkereskedő, akinek a Tökölyi-téren, a görögkeleti székesegyház épületében van üzlete, kilencven ezer lej passzívával dr. Friedmann Ignác aradi ügyvéd útján kényszeregyezés megindítása iránti kérvényt nyújtott be az aradi

törvényszék céghivatalába. A kényszeregyezés ügyében Ornstein Árpád cégbíró még nem adott ki rendelkezést.

= **Gazdasági javaslatok a parlament előtt.** Bucurestiből jelentik: Constantinescu Tancred kereskedelmi miniszter az Argus közgazdasági lapban kijelenti, hogy a kormány az őszi törvényhozás során a következő törvényjavaslatokat terjeszti be: a kereskedelmi kamarák újjászervezéséről, a kereskedelem és gabonatermelés újjászervezéséről, a kikötők és a szabad zónák megalkotásáról szóló törvényjavaslatokat, végül a kereskedelmi miniszterium újjászervezésének javaslatát.

= **Megszűnt Aradon az építőipari sztrájk.** A körülbelül egy hete folyó építőipari sztrájk a mai nappal megszűnt Aradon. A munkások elfogadták a mesterek feltételeit, s már a mai napon újból felvették a munkát.

= **Kollektív szerződés tárgyalások Temesváron.** A temesvári gyári munkások kollektív szerződése szeptember 30-án lejárt. A munkások átiratban kérték a Gyárosok Szövetségét, hogy újabb kollektív szerződés megkötése céljából indítsák meg a munkások vezetésével a tárgyalásokat. A nagyarányú drágulásra való tekintettel a munkások bérjavítást kérnek.

= **A magyar bankbetétek bejelentése.** Ma délelőtt zárul le Aradon a magyarországi magánvállalkozások és pénztintézetek által 1918. október 31. előtt kibocsájtott kötvények és betéti könyvecskék bejelentési határideje. Érdekes, hogy az aradi pénzügyigazgatóság bejelentéseket intéző ügyosztályában tegnap és ma volt a legnagyobb forgalom. Minden érdekelt az utolsó pillanatban igyekezett értékeit a bejelentés által megmenteni. Egy nagy aradi pénztintézet is ma küldötte el a nála letétbe helyezett értékpapírok tömegét azzal az in-

dokolással, hogy a nagy mennyiség számbavétele és ezzel kapcsolatos munkája sok időt vett igénybe. A pénztintézetek különben együttösen jelentették be a letétbe helyezett magánkötvényeket. A bankokon kívül összesen negyvenöt fél jelentkezett a pénzügyigazgatóságon.

= **Kényszeregyezés Temesváron.** A Papyrus timisoarei kereskedelmi vállalat dr. Roth Dezső ügyvéd útján ma kényszeregyezés elrendelése iránt kérvényt nyújtott be a timisoarei törvényszék cégbíró-ságához. A passzívja 3.633.526 lej, az aktívja ezzel szemben csak 2.545.990 lej. A cég 25 százalékos egyezséget ajánlott fel hitelezőinek.

= **A fa kiviteli szabadsága.** Bucurestiből táviratozzák: A legfelsőbb vámbizottság tegnap ülést tartott, azonban a várakozás ellenére nem tárgyalta a petroleum-, állat- és liszt kiviteli illetékek leszállítását, hanem csak néhány kevésbé fontos cikk kiviteli illetékét szállította le. A fakivitel ügyében a bizottság három havi ideiglenes kiviteli szabadságot engedélyezett vagononként 1000 lej illeték mellett.

= **Megdrágult a tej Aradon.** Arad városának vezetősége ma délelőtt tartotta ármaximáló ülést. Az ülés hosszas vita után a következő árváltozásokat határozta el: október negyedikétől kezdve az Arad környéki uradalmi tej literje házhoz szállítva

8 lej, ugyanaz vasuton szállítva 8.50 piaci tej literje 6 lej, házhoz szállítva 6.50. A liszt, kenyér és husarak változatlanok maradtak.

Uránia mozgósínház Arad.

Szerda, csütörtök, péntek

Oceán vándora

Dráma a nyílt tengeren 6 felv.

Eredeti tengeri felvételek.

Főszerepben: Dorothy Dalton és Jack Holt.

Ezt megelőzi egy kétfelvonásos amerikai vígjáték. 20189

:(Ján: JACKIE GOOGAN.):(

Sürgős az adóbehajtás. A pénzügyigazgatóság utasította az adóhivatalokat, hogy holnaputántól, októbertől már az adók negyedik negyed részét is követelni kell. Ha pedig szükséges, akkor végrehajtás útján is be kell hajtani a most már esedékesé vált negyedik részletet, illetőleg azoktól, akik a többi részlettel is hátralékban vannak, az egész évi adót. Az összes végrehajtók az adóhivatalok vezetőitől hasonló értelmű utasítást kaptak és e szerint október elsejétől a teljes évi adóhátralék után foganatósitanak zálogolást.

Mélyen elszomorodott szívvel jelentjük, hogy forrón szeretett, felejthetetlen apánk, nagyapánk és dédapánk

Kubicsek Károly úr,

rövid, de nehéz szenvedés után, Istennek tetsző áldásdus és erényekben gazdag tevékeny életének 81.-ik évében f. évi szeptember hó 29.-én jobblétre szenderült.

A temetés október 1-én délelőtt 10 órakor lesz az izr. temető halottas házából.

Béke hamvaira!

Timisoara, 1924. szeptember 30.-án.

Krausz Szabina,
Köves Irma,
Deutsch Józsa,
Kubicsek Franka,
Spira Adél,
leányai.

Emil,
Oszkár,
Árpád,
fiai.

Krausz Gyula,
Köves Andor,
Deutsch Lajos,
Spira Ilfrad,
vejei.

Kubicsek Riza szül. Reich,
Kubicsek Elus szül. Teleky,
Kubicsek Ilus szül. Pollák,
menyei.

Számos unokák és dédunokák.

Koszoruk mellőzése kéretik.

2 óras előadás 2
Két lélek
 Voss Richárd regénye filmen
 Eszterházy Agnes grófnővel
 Bemutatója csütörtöktől az aradi
Apollóban
 Az előadások kivételesen 5, 7 és 9 órakor kezdődnek. 20024
 2 óras előadás 2

Tennis flanel 39, Divat flanellek 52, Dobl flanellek 88, Sima gyapju flanellek 79, Gyapju szövetek intézeti ruháknak 135, Covercoat costum és kabát 295, Straps szövetek férfi öltönyre 175, Spricelt angol szövetek 290, Velour kelmék női kabát 395, Dobl kelmék férfi kabát 450, Divat csikos aij kelmék 115, Divat csikos tiszta gyapjuból 165, Mintás Liberty kabát belésnek 82, Kockás saál kendők 145, Kockás saál Himelga 225 Lejtől és még sok itt fel nem sorolt cikkek feltűnő olcsó árban

Deutsch divatruházában ARAD Strada Meffianu (Ferry-uca) 7. az. (Lukács-ház)

Aradi FEHÉR KERESZT-BAR az előkelő közönség találkozó helye ma, szerdán, október elsején megnyílik. Elsőrendű műsor!!

Ujabb kártyarazzia Budapesten.

Budapestről jelentik: A nemrégiben belügyminiszteri utasításra megindított kártyarazziákat tegnap éjszaka a rendőrség folytatta. Ezúttal egy leginkább kispolgárok által látogatott klubban, egyik ferencvárosi körben jelentek meg a detektívek. Főként mészárosok, fűszeresek és kisebb hivatalnokok jártak ide kártyázni és sokan jelentős összegeket veszítettek a házardjátékokban. A detektívek lefoglalták az asztalon talált pénzt, mintegy 8 millió koronát, a klub berendezését pedig teherautókon beszállították a rendőrségre. A klubban talált kártyásokat, mintegy negyvenet, bekisérték a rendőrségre igazoltatás céljából. A gyalogosan haladó menet a még népes uccákon nagy feltűnést keltett. Az igazoltatások után az előállítottak nagy részét elbocsájtották, de megtették ellenük a feljelentést a járásbírósnak. A budapesti rendőrség a kártyarazziákat tovább folytatja.

Cenzura: Prefectura Júdeului.

Felelős szerkesztő:

RÉTHY JÓZSEF.

Szőrmebundák

készen és rendelésre

kaphatók

Joanovits Antal szücs
Arad, Bulev. Regina Maria 9.
(Neuman-ház.) Alapítva 1882.

Apró hirdetések.

Ellátás.

LIBAZSIRRAL készített étel havi abonálásra kaphatók Fülöp étteremben, házban kívül is. 5363

Ingatlan.

ARAD, Strada Grigorie Alexandrescu (Munkácsy Mihály-ucca) 8. sz. alatt azonnal elfoglalható 6 szobás ház eladó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 5549

ARADON a belvárosban uri ház, elfoglalható 4 szobás modern lakással, kert, gazdasági udvarral, elköltözés miatt sürgősen eladó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 5553

Lakás.

KÉT fiatal ember butorozott szobát keres. Cimeket az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérnek. 5577

SZOLID urleány részére kerestetik belvárosi butorozott szoba. Cim Wallinger hirdetőjében Arad. 15.091

Alkalmazás.

FŐZÉSHEZ értő mindenek 10 fizetéssel felvétetik Arad, Strada Eminescu (Deák Ferenc-ucca) 33. I. emelet, ajtó 2. 5570

MINDENES főzőnő és szobaleány alkalmazást nyer Arad, Strada Eminescu (Deák Ferenc-ucca) 13. emelet. 5571

BEJÁRÓNŐK ajánlkozom, főzést, takarítást vállalom. Arad, Strada Remus 22. 5572

FIATALABB molnárségéd állást keres azonnalra, vagy október 15-ére. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 5569

INTELLIGENS középkorú nő keresek 5 éves leánykám mellé, lehetőleg napnali órákra. Németül tudók előnyben. Cim Sugár Károly Arad, Bulev. Regina Maria 2. I. em. ajtó 26. 5576

FIATAL segéd, önálló eladó, nagyobb rövidáru céghez felvétetik. Román nyelvet tudók előnyben. Ajánlatokat Wallinger hirdetője Arad, továbbit. 15095

Vétel és eladás.

EGY modern, világos köríves háló és konyha berendezés, elutazás miatt sürgősen eladó. Micalaca-Nou (Ujmikelaka) Attila-u. 23. 5579

KITUNÓ HANGU, keresztthuros koncertzongora, esetleg kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Uranul-iroda Arad, főpostával szemben. 16.056

ELADÓ egy hármass Wertheim pénzszekrény. Arad, Strada Cuza Vodă 33. számú házban. 5550

„BACHUS” borszürögép, eredeti Seltz-féle, teljesen kifogástalan karban, eladó. Hámory-gazdaság Arad, Strada Eminescu 5. 5574

OLCSÓN kapható 12 személyes ezüst evőeszköz. Biedermayer szalon, antik szekrény, interziás consol-tükör, könyv szekrények, íróasztalok, trümp, szekrények, fotelek, háló- és szalon berendezés, börgarnitúra, 12 személyes étkező servise, kis nutria kabát, télikabátok, scheslon, szőnyegek, festmények, dísz-tárgyak, antik török schálak. stb. Arad, Strada Consistorului (Batthyány-ucca) 12. I. em. jobb alatt. 1000

EGY gyermekkosci eladó. Bővebbet írít Arad, Minorita-palota. 5567

KARLSBADI vagonom megérkezett, mindenféle legszebb szervizek, ugyszintén fehér porcellán áru legolcsóbban árusítatik. Hajek utóda Arad, Str. Meffianu. 5508

NAGY ÜSTHAZ üsttel, jó állapotban levő fehér gyermek-ágy, jutányos áron eladó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 900

WEISZ LIPÓT fotószalonja, Arad, Str. Bratianu 12. (Weitzer J.-ucca 10.)

Gyermek portait és interieur-felvételek a legszébb kivitelben eszközöltetnek.

BIZOMÁNYBA VESZEK complete szoba-berendezéseket, butorokat darabszámra, szőnyegek, ezüst, mü, antik, bronz és dísz-tárgyakat, ékszerket, festményeket, fehérműveket, szőrméket stb. — Arad, Strada Consistorului 12. (Batthyány-ucca.) L em. jobb. 1000

Uzletek.

KÜL-, vagy belvárosban jóforgalmu italmérést percentre, vagy haszonbérbe kívennék. Cimeket az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérek. 5568

SZABÓMŰHELY teljes felszereléssel, próbaterelemmel és varrószozával együtt a város központjában, azonnal bérbeadó. Reflektánsok adják le címüket „La kás” jeligére az Aradi Közlöny kiadóhivatalába. 5575

Különféle.

ELVESZTETTEM Arad, Strada Consistorului (Batthyány-uccától) színházig Strada Bratianu (Weitzer-uccán) keresztül kedden reggel imakönyvet, fekete csikos imasálat. Becsületes megtaláló jelentkezzen Adler Mór Arad, Strada Consistorului (Batthyány-ucca) 20. szám alatt, ahol 200 lej jutalmat kap. 5578

JÓL védelemző női iparom nagyobb fejlesztéséhez keresek egy 50–60.000 lejes pénzes társat. Lehet az olyan egyén, kinek nincsen szaktudása. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 5573

Ha szép akar lenni, használjon Kulka-féle Lillomtej-örömet, Lillomtej-szappant és Lillompudert.

Kapható kizárólag: Vároai gyógyszerár a „Fekete Sas”-hoz, Timisoara, Str. György-tér. 393

AKI azt akarja, hogy megfelelő házat olcsón vegessen, olvasson keresse fel a régi jéhirnevű Wallinger hirdető- és ingatlanforgalmi-irodat Arad, Str. Unirei 18. (Fábián G.-u.), ahol olcsón eladók bér, magán-, gazdálkodásra alkalmas házak, továbbá fűszerüzlet, vendéglők, szállodák helyben és vidéken elfoglalható lakással állandóan előjegyzésben vannak. 15095

Modern börgarnitúra, rövid keresztthuros zongora olcsón eladók.

Cim: Wallinger hirdetőjében Arad, Strada Unirei (Fábián G.-u.) 13. 15095

Arad, Str. Eminescu (Deák F.-u)

végén 3 nagylakásos bérház, átvehető 5 szoba, alkov, elő-, fürdő-, cselédszobás, modern lakással, 850.000 lejért eladó. — Egyedül megbízott „URANUL” iroda Arad, főpostával szemben. 16056

Belvárosi modern magánház

4 héten belül elfoglalható 6 szobás, fürdőszobás lakással, zárt folyosóval, teljesen alapincézve, udvar, kerttel 700.000 lejért eladó. Megbízott „URANUL” iroda Arad, főpostával szemben. 16056

Rudolf Mosse 9248

Főmolnárt

elsőrendű szakismeretekkel, hosszas gyakorlattal nagy malmoknál, jó bizonyítványokkal és aki a román vagy német nyelvet bírja, keres egy nagy bucaresti-i malom, melynek napi termelőképessége 15 vagon. Lakás és jó fizetés. Érdeklődni Olmazu malomnál Bucaresti, Soseaua Stefan cel Mare No. 57. 10128

Férfi és női szövetek a legolcsóbban

WEISZ ARMIN

divatruházában szerezhettek be. ARAD, Piața A. Iancu 18. (Szabadság-tér).

A t. hölgyközönség b. tudomására adom, hogy:

gyermekruha műtermemet női szabósággal kibővíttem.

Műhelyemben elsőrendű angol szabász vezetése mellett a legjobb szabású costumok, köppenyek, és ruhák készülnek. A legújabb angol és francia divatlapok megérkeztek.

Kérem b. látogatásukat és vagyok teljes tisztelettel: 5852

Deutsch Anna,
Arad, Str. Alexandri 1. (Salaoz-ucca).

Rudolf Mosse 9248.

Bradfordi (Anglia) gyáros keres egy elsőrangú

bizományi ügynököt.

Ajánlatok Schulder & Berger hirdetését ügynökséghez Bucaresti, Str. Karageorgevici 9. „BRADFORD” jelige alatt nyújtandók be. 10129

Rudolf Mosse 7015

Tégla

nagyméretű, kitűnő minőségű

cserép

duplafalcos 253. sz. legjobb minőségben, legjutányosabb árban kapható

Pollák Sándor
gőztéglaagyárában, Aradon.

Az Erdélyi Élet

minden szombaton szenzációs tartalommal jelenik meg. Állandó politikai, társadalmi, művészeti és közgazdasági közlemények a legjobb írók és újságírók közreműködésével.

Olvasza és terjessze!

Elsőrendű házikoszt, kiváló hegyaljai borok olcsón kaphatók, Vadember étteremben Arad. Abonánsok házon kívül is elfogadhatnak. A legkellemesebb családi szórakozó hely.

Feltűnően Ujabb küldemények érkeztek a legújabb olcsó árak! Őszi és téli felöltő és ruha udonságokban:

PLESZ központi női és gyermekfelöltő nagyruházába ARAD, a színház hátsó bejáratával szemben. Kérem a címre figyelni!!! 5577